

INKOON KUNNAN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Esiopetus, perusopetuksen luokat 1-6 sekä valmistava opetus 31.10.2014,
päivitetty 1.8.2023

1. JOHDANTO.....	2
2. OPPILASHUOLLON TAVOITE, TARVE JA OPPILASHUOLTOPALVELUT.....	2
2.1 Kouluterveydenhuoltopalvelut.....	2
2.2 Koulukuraattoripalvelut.....	3
2.3 Koulupsykologipalvelut.....	3
3. YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN.....	3
3.1 Opiskeluhuollonhuollon ohjausryhmä.....	3
3.2 Koulukohtaiset opiskeluhooltoryhmät.....	3
3.3 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.....	4
3.4 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.....	4
3.5 Turvallinen oppimisympäristö ja turvallisuussuunnitelma.....	4
3.6 Nivelvaiheiden tiedonsiirto.....	4
3.7 Kurinpitotoimet	4
3.8 Poissaolojen seuranta.....	5
3.9 Muita yhteisöllisen opiskeluhuollon käytänteitä.....	5
3.10 Oppilaitoksen hyvinvointisuunnitelma ja turvallisuusasiakirjat.....	5
4. YKSILÖLLISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN.....	5
4.1 Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa opiskeluhuollossa, tapauskohtainen asiantuntijaryhmä.....	6
4.2 Opiskeluhooltokertomusten laatiminen ja säilyttäminen, salassapito.....	6
4.3 Oppilaan sairauden tai vamman vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen.....	6
4.4 Opiskeluhoolto ja lastensuojelu.....	6
5. OPPILAIDEN JA HUOLTAJIEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ OPISKELUHUOLLOSSA.....	6
6. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI.....	7

1. JOHDANTO

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki astui voimaan 1.8.2014 (1278/2013). Laissa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan oikeudesta opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Lisäksi oppilailla on oikeus yksilölliseen opiskeluhooltoon.

Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskeluhooltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Opiskeluhooltotyössä otetaan aina huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Inkoon kunnan esiopetuksessa olevien oppilaiden ja perusopetuksen luokilla 1-6 olevien oppilaiden sekä valmistavan luokan oppilaiden opiskeluhooltotoiminta kuvataan tässä suunnitelmassa. Inkoon jokaisessa neljässä esi- ja perusopetuksen koulussa toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opiskeluhooltoa. Perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 opetuksen kunta ostaa lähikunnista. Näiden oppilaiden opiskeluhoolto kuvataan ko. kuntien opiskeluhooltosuunnitelmissa.

Opiskeluhooltotyötä tehdään oppilaan ja huoltajan, sivistystoimen, hyvinvointialueen sekä muiden asiantuntijatahojen yhteistyönä. Keskeinen vastuu opiskeluhoollosta on koulun henkilökunnalla. Opetus- ja kasvatushenkilöstön lisäksi opiskeluhooltotyötä kouluilla tekevät kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori sekä lisäksi eri asiantuntijatahot. Koulun opiskeluhoollollista toimintaa johtaa rehtori.

Inkoon kunnan opiskeluhooltosuunnitelma

- sisällytetään osaksi kunnan hyvinvointisuunnitelmaa
- sisällytetään koulujen opetussuunnitelman oppilashuolto-osa-alueeksi

2. OPISKELUHOOLLON TAVOITE, TARVE JA OPPILASHUOLTOPALVELUT

Opiskeluhoollon tavoitteena on tukea ja edistää lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä ehkäistä syrjäytymistä. Opiskeluhoollon avulla tuetaan oppilaiden tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä luodaan edellytyksiä hyvälle oppimisympäristölle. Opiskeluhooltotyö on tärkeä osa koulun toimintakulttuurin kehittämistä. Opiskeluhooltoon kuuluvat koulun opetus- ja kasvatustyön ohella seuraavat opiskeluhooltopalvelut:

2.1 Kouluterveydenhuoltopalvelut

Kouluterveydenhuoltopalvelut ovat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulla. Yksi kouluterveydenhoitaja vastaa kunnan kaikkien oppilaiden kouluterveydenhuollosta. Kouluterveydenhoitaja on tiiviisti mukana moniammatillisessa yksilöllisessä ja yhteisöllisessä opiskeluhoollon kaikkialla Inkoon kunnan kouluilla. Määräaikaisterveystarkastuksia tehdään suunnitelmallisesti eri vuosiluokilla tai yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Vuosiluokilla 1 ja 5 terveydenhoitaja ja lääkäri tekevät laajan terveystarkastuksen. Huoltajien kirjallisella suostumuksella laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan ja mahdollisesti koulunkäynninohjaajan arvio. Arvio terveydentilasta ja mahdollisesta jatkotutkimuksen, tuen ja hoidon tarpeesta tehdään yhdessä lapsen, nuoren ja ikävaiheen mukaisesti myös hänen huoltajiensa kanssa. Oppilaiden koululääkäripalvelut ja suun terveydenhuollon palvelut ovat hyvinvointialueen vastuulla.

2.2 Koulukuraattoripalvelut

Koulukuraattoripalvelut ovat myös hyvinvointialueen vastuulla. Yksi koulukuraattori työskentelee kaikissa Inkoon kouluissa. Koulukuraattori selvittää erilaisia sosiaalisia ongelmatilanteita, käy yksilöllisiä ja yhteisöllisiä keskusteluja, selvittää oppilaan tarvitsemien yksilöllisten opetusjärjestelyjen mahdollisuuksia ja ohjaa oppilaita tarvittaessa jatkohoitoon. Kuraattori luo sosiaalisia tukiverkostoja ja tukee koulu yhteisöä sosiaalisten ongelmatilanteiden selvittelyssä ja ratkaisemisessa. Hän tekee yhteistyötä oppilaan, vanhempien, koulun henkilökunnan sekä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa. Lisäksi hän osallistuu koulu yhteisön kehittämiseen ja erilaisiin yhteistyöryhmiin. Koulukuraattorilta saa apua, jos lapsella tai nuorella on pulmia koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai hänen elämässään tapahtuu suuria muutoksia. Tukea voi hakea myös omaan elämään liittyvissä muissa kehitykseen ja kasvuun liittyvissä asioissa. Vanhemmat voivat keskustella kuraattorin kanssa esim. kotitilanteesta tai kasvatusasioista.

2.3 Koulupsykologipalvelut

Koulupsykologipalvelutkin ovat hyvinvointialueen vastuulla. Inkoossa on sekä suomen- että ruotsinkielinen koulupsykologi. Koulupsykologit ovat mukana oppimisen esteiden (oppimisvaikeudet, muut opiskeluun liittyvät ongelmat) tunnistamisessa, lieventämisessä ja ehkäisemisessä. Koulupsykologin työ sisältää oppilaan oppimisvalmiuksien, koulunkäyntivaikeuksien ja psykososiaalisen tilanteen arviointia ja tukemista. Työmuotoina ovat neuvottelut, tukikeskustelut ja psykologiset tutkimukset. Keskeistä on laaja-alainen yhteistyö vanhempien ja koulun kanssa. Koulupsykologien tehtäviin kuuluvat oppimisvaikeustutkimusten ja oppimisen tuen suunnittelun lisäksi myös oppilaiden mielenterveyden tukeminen, opettajien ja muun henkilöstön konsultointi, vanhempien ohjaus ja neuvonta sekä moniammatillinen tiimi- ja verkostotyö myös koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

3. YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Yhteisöllisellä opiskelu huollolla tarkoitetaan niitä toimia, joilla koulu yhteisössä edistetään oppilaiden hyvinvointia, terveyttä, oppimista, sosiaalista vastuullisuutta, osallisuutta ja vuorovaikutusta sekä opiskelu ympäristön turvallisuutta, terveellisyttä ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskelu huoltoa tehdään sekä ennaltaehkäisevänä että korjaavana työnä.

3.1 Opiskelu huollon ohjausryhmä

Inkoon opiskelu huollon kuntakohtaiseen ohjausryhmään kuuluvat sivistystoimenjohtaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi sekä koulujen rehtorit. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa. Kokoontusajana ja puheenjohtajana toimii sivistystoimenjohtaja.

Ryhmän tehtävät:

- Ohjata opiskelu huollon suunnittelua, kehittämistä ja arviointia Inkoon kunnassa.
- Koordinoida opiskelu huoltoa koko kunnan alueella.
- Koota vuosittain tutkimuspohjaista vertailutietoa. Tällaista ovat m m Kouluterveystutkimukset, kouluviihtyvyysskyselyt, MOVE ja poissaolotilastot.

3.2 Koulukohtaiset opiskelu huoltoryhmät

Jokaisessa koulussa toimii koulukohtainen opiskelu huoltoryhmä. Ryhmään kuuluvat rehtori, koulupsykologi, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja ja erityisopetuksen edustaja. Ryhmään

kutsutaan sovitusti opettajia, kasvattajia ja muita asiantuntijoita sekä esim. työsuojelun, oppilaskunnan ja vanhempien edustajia. Ryhmä kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa. Ryhmän kokoonkutsujana ja puheenjohtajana toimii rehtori.

Ryhmän tehtävät

- Suunnitella, kehittää, ohjata ja arvioida koulukohtaista opiskeluhoitotyötä.
- Huolehtia koulu yhteisön hyvinvoinnista ja turvallisuudesta.
- Seurata poissaoloja ja muita koulukohtaisia määreitä, jotka kuvaavat oppilaiden hyvinvointia.
- Seurata ennaltaehkäisevien toimien toteutumista koulun sisällä.
- Koordinoida ja ohjata yksilöllistä opiskeluhoitotyötä.

3.3. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä
Koulujen tehtävänä on järjestää oppimisympäristö, toiminta, valvonta ja ohjaus siten, että oppilaat voivat käydä koulua turvallisesti suojattuna kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Tähän liittyvät toimet kirjataan koulun hyvinvointisuunnitelmaan. Opiskeluhoitoryhmälle tiedotetaan kiusaamisesta

3.4 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa
Jokaisella koululla on oma kriisisuunnitelmansa. Kriisisuunnitelmaa laadittaessa tehdään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa ja otetaan huomioon kaikki uhka- ja vaaratilanteita sekä kriisitilanteita koskevat suunnitelmat ja ohjeistukset. Kriisisuunnitelma sisältää pelastumissuunnitelman. Suunnitelmat päivitetään ja ne käydään henkilöstön kanssa läpi vuosittain.

3.5 Turvallinen oppimisympäristö ja turvallisuussuunnitelma
Koulu ympäristön vaaratekijät ja -tilanteet tutkitaan koulun työpaikkaselvityksessä suunnitelmallisella riski- ja turvallisuuskartoituksella. Koulu yhteisön työolot tutkitaan ja arvioidaan säännöllisesti työterveyshuollon tekemän työpaikkaselvityksen yhteydessä. Kouluilla on laadittuna oma turvallisuussuunnitelmansa. Oppimis- ja työympäristön selvityksessä on kuultava riittävän laajasti henkilökuntaa ja oppilaita.

3.6 Nivelvaiheiden tiedonsiirto
Ennen oppilaan siirtymistä esiopetukseen järjestetään yhteinen tapaaminen päiväkotien ja koulun henkilökunnan kesken. Esiopetusvuoden aikana järjestetään vähintään kerran yhteinen tapaaminen esiopetuksen henkilökunnan ja opiskeluhoitoryhmän kesken, Koulupsykologi ja koulukuraattori osallistuvat tarvittaessa esiopetusikäisten kouluvalmiuden arviointeihin ja siirtopalaveriin. Oppilaan siirtyessä esiopetuksesta alkuopetukseen käydään siirtopalaveri. Lisäksi pidetään koulujen välisiä siirtopalaveria oppilaiden asioissa.

3.7 Kurinpitotoimet
Koulujen järjestyssäännöt eivät hyväksy kiusaamista, häirintää, väkivaltaa tai aggressiivista käyttäytymistä. Kyseisiin toimiin puututaan välittömästi. Kurinpitoasiat eivät kuulu suoraan opiskeluhoitotyöhön vaan koulunpitoon. Opiskeluhoitohenkilöt osallistuvat kuitenkin tarvittaessa kurinpitotoimien määrittelyyn ja opiskeluhoitoyhteisön tukeen kurinpitotoimien yhteydessä. Kurinpitotoimia ovat kasvatustalkoot, jälki-istunto, kirjallinen varoitus, opetuksen epääminen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja määräaikainen erottaminen.

3.8 Poissaolojen seuranta (Koulukunnossa, SKY)
Koulun on seurattava opetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoitettava luvattomista

poissaoloista oppilaan huoltajalle. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Poissaolojen seurannalla pyritään ennalta vaikuttamaan oppilaan mahdollisiin kouluvaikeuksiin ja samalla seurataan oppivelvollisuuden toteutumista. Oppilaiden poissaolot kirjataan Wilmaan. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä seuraa poissaoloja ja puuttuu niihin.

3.9 Muita yhteisöllisen oppilashuollon käytänteitä

Muita vakiintuneita yhteisöllisen opiskeluhoollon käytänteitä ovat mm. oppilaskuntatoiminta, kummioppilastoiminta, vertaissovittelu ja Inkoon kunnan koulujen kehitystyöryhmän järjestämä koulujen yhteinen toiminta. Lisäksi kiinnitetään huomiota kouluruokailun ja koulukuljetusten järjestämiseen siten, että ne vaikuttavat myönteisesti oppilaan kokonaispäivään.

3.10 Oppilaitoksen hyvinvointisuunnitelma ja turvallisuusasiakirjat

Kaikilla Inkoon kunnan kouluilla kootaan oppilaitoksen hyvinvointisuunnitelma, joka sisältää seuraavat kouluyhteisön hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyvät asiakirjat:

- Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Poissaolojen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen
- Kurinpitotoimien käyttö koulussa
- Koulun järjestyssäännöt
- Koulun kriisisuunnitelma
- Pelastussuunnitelma, sisältää ohjeet luokkatilakohtaisista pelastusohjeista ja -välineistä
- Tupakkatuotteiden ja päihdyttävien aineiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- Nettiturvallisuusohjeet
- Käsityön turvallisuusohjeet
- Koulumatkojen turvallisuus
- Oppilaiden osallisuus
- Huoltajien osallisuus
- Yhteistyö nivelvaiheissa
- Koulurakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeet
- Henkilökunnan perehdytysohjelma
- Työturvallisuussuunnitelma
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelma, sis. työpaikkaselvitys säännöllisin väliajoin
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

4. YKSILÖLLISEN OPPILASHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle tarjottavia palveluita. Kun oppilaalla havaitaan oppimiseen, kehitykseen, mielenterveyteen tai elämäntilanteeseen liittyviä vaikeuksia, tarjotaan hänelle opiskeluhoollon palvelua. Tärkeää on myös varhainen tuki ja ennaltaehkäisy. Yksittäistä oppilasta tai oppilasryhmää koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisissa asiantuntijaryhmissä.

4.1 Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa opiskeluhoollossa, tapauskohtainen asiantuntijaryhmä

Asiantuntijaryhmään valitaan henkilöt, jotka ovat vastuullisina toimijoina oppilaan hyvinvointia

tuettaessa. Ryhmän kokoaa se henkilö, jonka työtehtäviin asian käsittely kuuluu. Asian käsittely ja jäsenten nimeäminen edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumusta.

4.2 Opiskeluhohtokertomusten laatiminen ja säilyttäminen, salassapito
Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä laaditaan opiskeluhohtokertomus. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka on yhteyshenkilönä oppilaaseen ja huoltajiin sekä kirjaa opiskeluhohtokertomukseen ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä opiskeluhohton järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Opiskeluhohtokertomusta täydennetään aikajärjestyksessä kaikilla niillä kerroilla, kun asiaa käsitellään. Opiskeluhohtokertomus kirjataan Inkoon kunnan yhteiselle opiskeluhohtokertomuslomakkeelle. Opiskeluhohtokertomus, kuten muutkin opiskeluhohtoasiakirjat, on salassa pidettävää tietoa. Asiakirjaan merkitään, mitä tietoa, milloin ja kenelle sivulliselle siitä on luovutettu ja millä perusteilla. Kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori ja koulupsykologi kirjaavat lisäksi opiskeluhohtotyön omiin asiakas- ja potilastietojärjestelmiinsä. Opiskeluhohtoasiakirjoja säilytetään koulun arkistossa. Vain asianosaisilla on pääsy kyseiseen asiakirjaan. Asiakirjojen yhteydessä on oltava kopio opiskeluhohtoasiakirjojen säilyttämistä koskevasta rekisteriselosteesta. Opiskeluhohton järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla tahoilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen ja opiskeluhohtosta vastaaville viranomaisille sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhohtotyön toteuttamiseksi. Ensisijaisesti pyydetään tiedonsiirtolupa. Tähän käytetään kunnan yhteistä tiedonsiirtolupalomaketta.

4.3 Oppilaan sairauden tai vamman vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen

Oppilaan tarvitseman lääkityksen sekä hoidon tukeminen koulussa sovitaan monialaisesti ja tapauskohtaisesti yhdessä huoltajien, oppilaan, kouluterveydenhuollon, koulun henkilöstön ja hoitavan tahon kanssa suullisesti ja kirjallisesti.

4.4 Opiskeluhohto ja lastensuojelu

Koulun työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos hän on tehtävässään saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. (Lsl 25§) Lastensuojeluilmoitus tehdään kirjallisena ja huoltajien tulee olla tietoisia ilmoituksen tekemisestä. Lastensuojeluun liittyvissä asioissa voi konsultoida hyvinvointialueen lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä.

5. OPILAIEN JA HUOLTAJIEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ OPILASHUOLLOSSA

Opiskeluhohtotyö on monialaista työtä. Opiskeluhohtotyössä korostuu oppilaan ja huoltajien osallisuus. Tärkeä osa koulun yhteistoiminnallista toimintakulttuuria on myönteisen vuoro vaikutuksen tukeminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Huoltajien kanssa toimitaan kasvatuskumppaneina. Kasvatuskumppanuus rakentuu kunnioituksen, luottamuksen ja dialogisuuden periaatteille. Vanhemmat ja opetushenkilöstö jakavat tietoaan, taitojaan ja näkemyksiään oppilaasta avoimen keskustelun avulla. Oppilaita osallistetaan koulun toimintaan muun muassa oppilaskunnan toiminnan avulla. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan edustajat koulun oppilaita. Oppilaskunnan toimintaa ohjaa koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö. Oppilaskunnan toiminnan tarkempi kuvaus kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Koulun vastuulla on oppilaan ja huoltajan osallistaminen opiskeluhohtotyöhön sekä tiedottaminen ja ohjaaminen opiskeluhohton palveluihin. Koulujen henkilökunta tiedottaa oppilaita ja huoltajia opiskeluhohton palveluista mm. koulun lukuvuosiedotteissa, vanhempainilloissa, koulun Wilmatiedotteissa. Opiskeluhohtohenkilöstön tiedot ja opiskeluhohtosuunnitelma ovat nähtävissä kunnan internet-sivuilla.

6. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraavat yhteistyössä opiskeluhoollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Inoon kunnan opiskeluhoolltosuunnitelma arvioidaan, tarkastetaan ja päivitetään vuosittain kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmässä. Suunnitelmien tarkastaminen ja päivittäminen tulee tehdä yhteistyössä hyvinvointialueen, koulujen henkilökunnan, oppilaskunnan ja vanhempien kanssa.

LIITTEET Lomakkeet yksilölliseen opiskeluhooltoon